

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Συμπλήρωμα του εγγράφου
κατευθύνσεων της ΕΚΤ
προς τις τράπεζες για τα μη
εξυπηρετούμενα δάνεια:
Ελάχιστα επίπεδα
προληπτικών προβλέψεων
για τα μη εξυπηρετούμενα
ανοίγματα

BANKENTOEZICHT

Οκτώβριος 2017

BANKTILLSYN BANKU UZRAUDZĪBA

BANKŪ PRIEŽIŪRA NADZÓR BANKOWY

VIGILANZA BANCARIA

BANKFELÜGYELET

BANKING SUPERVISION

SUPERVISION BANCAIRE BANČNI NADZOR

MAOIRSEACHT AR BHAINCÉIREACHT NADZOR BANAKA

BANKING SUPERVISION

PANGANDUSJÄRELEVALVE

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKOVNI DOHLED

БАНКОВ НАДЗОР BANKTILLSYN

BANKENAUF SICHT

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ PANKKIVALVONTA

SUPRAVEGHERE BANCARĂ BANKOVÝ DOHL'AD

SUPERVIZJONI BANKARJA

SUPERVISIÓN BANCARIA

BANKING SUPERVISION

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKENAUF SICHT

Περιεχόμενα

1	Γενικό πλαίσιο	2
2	Γενική έννοια	3
	2.1 Πεδίο εφαρμογής και εφαρμοσιμότητα	3
	2.2 Κανονιστική βάση	3
	2.3 Λειτουργία των ελάχιστων επιπέδων προληπτικών προβλέψεων	5
3	Ορισμοί που ισχύουν στο παρόν συμπλήρωμα	8
	3.1 Ορισμός των νέων ΜΕΑ και υπολογισμός παλαιότητας	8
	3.2 Επιλέξιμη προστασία έναντι πιστωτικού κινδύνου για την εξασφάλιση ανοιγμάτων	8
	3.3 Ορισμός των εξασφαλισμένων και ανεξασφάλιστων μερών των ΜΕΑ	9
4	Ελάχιστα επίπεδα προληπτικών προβλέψεων	12
	4.1 Κατηγορίες ελάχιστων επιπέδων προληπτικών προβλέψεων	12
	4.2 Βαθμονόμηση	13
5	Υποβολή αναφορών στην εποπτική αρχή και δημοσιοποίηση στοιχείων	14

1 Γενικό πλαίσιο

Στις 20 Μαρτίου 2017 η ΕΚΤ δημοσίευσε το τελικό έγγραφο των κατευθύνσεων της προς τις τράπεζες για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια¹ (έγγραφο κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ). Το έγγραφο κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ είναι ένα εποπτικό εργαλείο το οποίο αποσαφηνίζει τις εποπτικές προσδοκίες σχετικά με την ταυτοποίηση, διαχείριση, επιμέτρηση και διαγραφή των ΜΕΔ στο πλαίσιο των υφιστάμενων κανονισμών, οδηγιών και κατευθυντήριων γραμμών.

Το έγγραφο κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ επισημαίνει την ανάγκη για πρακτικές έγκαιρου σχηματισμού προβλέψεων και διαγραφών όσον αφορά τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια², καθώς αυτές συμβάλλουν στην ενίσχυση των τραπεζικών ισολογισμών και επιτρέπουν στις τράπεζες να επικεντρωθούν (εκ νέου) στις βασικές τους δραστηριότητες, ιδίως στη χορήγηση πιστώσεων προς την οικονομία.

Το παρόν συμπλήρωμα επομένως ενισχύει και συμπληρώνει το έγγραφο κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ προσδιορίζοντας τις ποσοτικές εποπτικές προσδοκίες όσον αφορά τα ελάχιστα επίπεδα προληπτικών προβλέψεων που αναμένονται για τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (ΜΕΑ)³. Οι προσδοκίες βασίζονται στη χρονική διάρκεια κατά την οποία το άνοιγμα έχει ταξινομηθεί ως μη εξυπηρετούμενο [δηλ. στην παλαιότητά του (vintage)] καθώς και στις διακρατούμενες εξασφαλίσεις (αν υφίστανται). Τα μέτρα θα πρέπει να εκλαμβάνονται ως «ελάχιστα επίπεδα ((backstop) προληπτικών προβλέψεων», με σκοπό τη συνετή αντιμετώπιση των ΜΕΑ και επομένως την αποφυγή στο μέλλον της υπερβολικής συσσώρευσης μη καλυμμένων παλαιών ΜΕΑ στους ισολογισμούς των τραπεζών.

Το παρόν συμπλήρωμα δεν προτίθεται ούτε να αντικαταστήσει τις ισχύουσες κανονιστικές ή λογιστικές απαιτήσεις ή κατευθύνσεις υφιστάμενων κανονισμών ή οδηγιών της ΕΕ και τις διατάξεις με τις οποίες μεταφέρονται στην εθνική νομοθεσία, τον ισχύοντα εθνικό λογιστικό κανονισμό, τους δεσμευτικούς κανόνες και κατευθυντήριες γραμμές φορέων θέσπισης λογιστικών προτύπων ή αντίστοιχων, ή τις κατευθυντήριες γραμμές που εκδίδονται από την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ), ούτε να υπερισχύσει αυτών.

¹ Διατίθεται στον [δικτυακό τόπο της ΕΚΤ για την τραπεζική εποπτεία](#).

² Βλ. την Ενότητα 6.6 του εγγράφου κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ.

³ Όπως και στο έγγραφο κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ, τα αρχικά «ΜΕΔ» και «ΜΕΑ» χρησιμοποιούνται χωρίς να γίνεται διάκριση μεταξύ τους.

2 Γενική έννοια

2.1 Πεδίο εφαρμογής και εφαρμοσιμότητα

Σύμφωνα με το έγγραφο κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ, το συμπλήρωμα αυτό ισχύει για όλες τις σημαντικές τράπεζες υπό την άμεση εποπτεία της ΕΚΤ.

Αν και το συμπλήρωμα δεν είναι δεσμευτικό, αναμένεται από τις τράπεζες να εξηγούν τυχόν παρεκκλίσεις και να υποβάλλουν στοιχεία, τουλάχιστον ετησίως, ως προς τη συμμόρφωση με τα ελάχιστα επίπεδα προληπτικών προβλέψεων που παρουσιάζονται στο συμπλήρωμα αυτό, όπως περιγράφεται στην Ενότητα 5.

Το παρόν συμπλήρωμα θα είναι εφαρμοστέο από την ημερομηνία δημοσίευσής του. Τέλος, η εφαρμογή των ελάχιστων επιπέδων αφορά τουλάχιστον τα νέα ΜΕΑ που ταξινομούνται ως τέτοια από τον Ιανουάριο του 2018 και μετά.

2.2 Κανονιστική βάση

Όπως περιγράφεται επίσης στο Κεφάλαιο 6.1 του εγγράφου κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ, το υφιστάμενο πλαίσιο προληπτικής εποπτείας απαιτεί από τις εποπτικές αρχές να αποφασίζουν κατά πόσο οι προβλέψεις των τραπεζών είναι επαρκείς και έγκαιρες.

Η Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία (Basel Committee on Banking Supervision - BCBS) επισημαίνει τις αρμοδιότητες της εποπτείας αφενός όσον αφορά την αξιολόγηση των διαδικασιών των τραπεζών για τον έλεγχο διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου και την αποτίμηση στοιχείων ενεργητικού και αφετέρου όσον αφορά τη διασφάλιση επαρκών προβλέψεων για ζημίες από δάνεια, ιδίως από την πλευρά της αξιολόγησης ανοιγμάτων σε πιστωτικό κίνδυνο και επάρκειας κεφαλαίων. Αυτό αποτυπώνεται στις αντίστοιχες κατευθυντήριες γραμμές, μεταξύ άλλων στις εξής:

- «Guidance on credit risk and accounting for expected credit losses», BCBS (2015) και «Guidelines on credit institutions' credit risk management practices and accounting for expected credit losses», EAT (2017).
- «Core Principles for Effective Banking Supervision» (2012) και Βασιλεία II, Πυλώνας 2 (2006).

Πιο συγκεκριμένα, στο υφιστάμενο κανονιστικό πλαίσιο που ισχύει για τα σημαντικά ιδρύματα τα ακόλουθα άρθρα της οδηγίας σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (Capital Requirements Directive - CRD)⁴ θεωρούνται σχετικά:

⁴ Οδηγία 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013 σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων (ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 338).

- Σύμφωνα με το άρθρο 74 οι τράπεζες θα πρέπει να έχουν «επαρκείς μηχανισμούς εσωτερικού ελέγχου περιλαμβανομένων κατάλληλων διοικητικών και λογιστικών διαδικασιών [...] που να συνάδουν προς τις αρχές της ορθής και αποτελεσματικής διαχείρισης κινδύνων».
- Σύμφωνα με το άρθρο 79 στοιχεία β) και γ) απαιτείται από τις αρμόδιες αρχές να διασφαλίζουν ότι «τα ιδρύματα έχουν εσωτερικές μεθόδους που τους επιτρέπουν να εκτιμούν τον πιστωτικό κίνδυνο των ανοιγμάτων σε μεμονωμένους οφειλέτες (...) και τον πιστωτικό κίνδυνο σε επίπεδο χαρτοφυλακίου» και ότι «η διαρκής διαχείριση και παρακολούθηση των διαφόρων χαρτοφυλακίων και ανοιγμάτων που ενέχουν πιστωτικό κίνδυνο των ιδρυμάτων, συμπεριλαμβανομένων του εντοπισμού και της διαχείρισης προβληματικών πιστώσεων και της διενέργειας επαρκών προσαρμογών και προβλέψεων αξίας, γίνεται μέσω αποτελεσματικών συστημάτων».
- Επιπροσθέτως, το άρθρο 88 αναφέρει επίσης την αρχή ότι «το διοικητικό όργανο πρέπει να διασφαλίζει την αρτιότητα των συστημάτων λογιστικής και χρηματοοικονομικών εκθέσεων, περιλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών και επιχειρησιακών ελέγχων και της συμμόρφωσης με το νόμο και τα συναφή πρότυπα». Σύμφωνα με το άρθρο 97 παράγραφος 1, οι αρμόδιες αρχές πρέπει να εξετάζουν τις ρυθμίσεις, τις στρατηγικές, τις διαδικασίες και τους μηχανισμούς που εφαρμόζουν τα ιδρύματα προκειμένου να συμμορφώνονται προς την CRD και τον κανονισμό σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (Capital Requirements Regulation - CRR)⁵.
- Προς τον σκοπό αυτό, το άρθρο 104 παράγραφος 1 απαριθμεί τις ελάχιστες εξουσίες που πρέπει να έχουν οι αρμόδιες αρχές, συμπεριλαμβανομένης, σύμφωνα με το στοιχείο β), της εξουσίας «να απαιτούν την ενίσχυση των ρυθμίσεων, διαδικασιών, μηχανισμών και στρατηγικών που τέθηκαν σε εφαρμογή σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 74», και, σύμφωνα με το στοιχείο δ), «να απαιτούν από τα ιδρύματα να εφαρμόζουν ειδική πολιτική προβλέψεων ή μεταχείριση των στοιχείων του ενεργητικού από την άποψη των απαιτήσεων ιδίων κεφαλαίων». Αυτό αποτυπώνεται επίσης στο έγγραφο της EAT με τίτλο «Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κοινές διαδικασίες και μεθόδους για τη διαδικασία εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης (ΔΕΕΑ)», παράγραφο 479, σύμφωνα με την οποία «οι αρμόδιες αρχές μπορούν να απαιτήσουν από το ίδρυμα να εφαρμόζει ειδική πολιτική προβλέψεων και –όπου επιτρέπεται από τους λογιστικούς κανόνες και τις κανονιστικές διατάξεις– να απαιτήσουν αύξηση των προβλέψεων».

Ως μέρος του υφιστάμενου κανονιστικού καθεστώτος, οι εποπτικές αρχές πρέπει επομένως να καθορίζουν κατά πόσο οι τράπεζες διαθέτουν αποτελεσματικές μεθόδους και διαδικασίες σχηματισμού προβλέψεων με τις οποίες θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι οι κίνδυνοι που σχετίζονται με τα ΜΕΑ καλύπτονται επαρκώς. Όταν

⁵ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 1).

τα επίπεδα προβλέψεων θεωρούνται ανεπαρκή για τους σκοπούς της προληπτικής εποπτείας, οι εποπτικές αρχές είναι υποχρεωμένες να διασφαλίζουν ότι οι τράπεζες επαναξιολογούν και αυξάνουν την αντίστοιχη κάλυψη κινδύνων προκειμένου να ικανοποιήσουν τις προσδοκίες της προληπτικής εποπτείας.

Ως μέρος αυτής της διαδικασίας, οι εποπτικές αρχές πρέπει να παρέχουν κατευθύνσεις για τις προσδοκίες τους. Το συμπλήρωμα θα πρέπει να εκλαμβάνεται σε αυτό το πλαίσιο.

2.3 Λειτουργία των ελάχιστων επιπέδων προληπτικών προβλέψεων

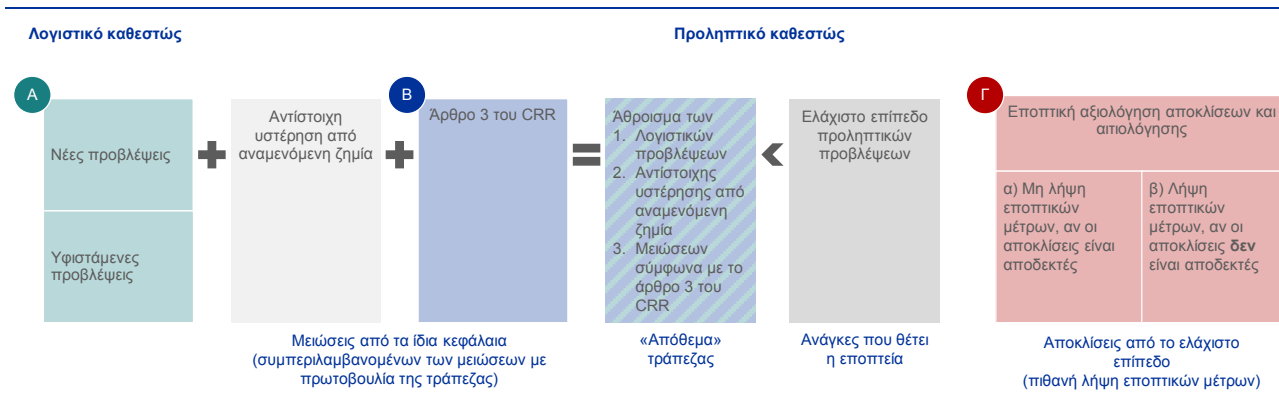
Τα ελάχιστα επίπεδα προληπτικών προβλέψεων που περιγράφονται στο παρόν συμπληρώνουν το έγγραφο κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ προσδιορίζοντας τις ποσοτικές εποπτικές προσδοκίες όσον αφορά τα ελάχιστα επίπεδα προβλέψεων στο πλαίσιο του καθεστώτος προληπτικής εποπτείας. Το σχήμα 1 παρουσιάζει συνοπτικά την έννοια των προληπτικών προβλέψεων.

Απώτερος σκοπός είναι να διασφαλιστεί ότι οι προβλέψεις για τα ΜΕΑ είναι επαρκείς, λαμβανομένου υπόψη του επιπέδου της υφιστάμενης προστασίας έναντι πιστωτικού κινδύνου και, το σημαντικότερο, της κατηγορίας παλαιότητας των ΜΕΑ.

Η Ενότητα 3.2 διευκρινίζει ποιες μορφές εξασφαλίσεων ή άλλες μορφές προστασίας έναντι πιστωτικού κινδύνου γίνονται αποδεκτές από τη σκοπιά της προληπτικής εποπτείας στο παρόν συμπλήρωμα. Οι προσδοκίες όσον αφορά τις ελάχιστες προληπτικές προβλέψεις καθορίζονται στο Κεφάλαιο 4.

Σχήμα 1

Συνοπτική παρουσίαση της έννοιας των προληπτικών προβλέψεων

Οι ποσοτικές προσδοκίες για σκοπούς προληπτικής εποπτείας μπορεί να υπερβαίνουν τους λογιστικούς κανόνες, χωρίς όμως να αντιβαίνουν σε αυτούς. Εάν η ισχύουσα λογιστική αντιμετώπιση δεν θεωρείται συνετή από τη σκοπιά της εποπτείας, το επίπεδο των λογιστικών προβλέψεων ενσωματώνεται πλήρως στο «απόθεμα» των τραπεζών για την κάλυψη των αναγκών που θέτει η εποπτεία.

Για τον σχηματισμό του ελάχιστου επιπέδου προληπτικών προβλέψεων, το «απόθεμα» της τράπεζας διαμορφώνεται από το άθροισμα των ακόλουθων στοιχείων:

1. όλων των λογιστικών προβλέψεων σύμφωνα με το ισχύον λογιστικό πρότυπο, συμπεριλαμβανομένων ενδεχόμενων νέων εγγεγραμμένων προβλέψεων·
2. των υστερήσεων από αναμενόμενες ζημιές για τα αντίστοιχα ανοίγματα σε αθέτηση σύμφωνα με τα άρθρα 158 και 159 του CRR· και
3. των μειώσεων CET1 από τα ίδια κεφάλαια με πρωτοβουλία της τράπεζας σύμφωνα με το άρθρο 3 του CRR.

Οι τράπεζες ενθαρρύνονται να καλύπτουν ενδεχόμενα κενά που σχετίζονται με τις ελάχιστες προσδοκίες για σκοπούς προληπτικής εποπτείας, εγγράφοντας το μέγιστο επίπεδο προβλέψεων σύμφωνα με το ισχύον λογιστικό πρότυπο. Εάν η ισχύουσα λογιστική αντιμετώπιση δεν επιτρέπει τον σχηματισμό ελάχιστου επιπέδου προληπτικών προβλέψεων, οι τράπεζες θα πρέπει να προσαρμόσουν με δική τους πρωτοβουλία το κεφάλαιο κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1 - CET1), σύμφωνα με το άρθρο 3 του CRR όσον αφορά την εφαρμογή αυστηρότερων απαιτήσεων.⁶

Οι τράπεζες θα πρέπει να υποβάλουν αναφορά ως προς τη συμμόρφωση με τα ελάχιστα επίπεδα προληπτικών προβλέψεων που περιγράφονται στο παρόν συμπλήρωμα τουλάχιστον ετησίως και να εξηγούν τυχόν αποκλίσεις στην εποπτική αρχή (βλ. Ενότητα 5 σχετικά με την πληροφόρηση προς τις εποπτικές αρχές).

Μπορούν να σημειώνονται αποκλίσεις από τα ελάχιστα επίπεδα εφόσον η τράπεζα μπορεί να αποδείξει, στο πλαίσιο περιοδικών διαδικασιών «συμμόρφωσης ή αιτιολόγησης» και βάσει αποδεκτών αποδεικτικών στοιχείων, ότι:

- α) η βαθμονόμηση των ελάχιστων επιπέδων προληπτικών προβλέψεων δεν αιτιολογείται για συγκεκριμένο χαρτοφυλάκιο/άνοιγμα (π.χ. ο οφειλέτης αποδεδειγμένα πραγματοποιεί τακτικές μερικές αποπληρωμές που αντιστοιχούν σε σημαντικό μερίδιο των αρχικών συμβατικών πληρωμών ή η εφαρμογή των ελάχιστων επιπέδων θα έχει ως αποτέλεσμα την κάλυψη άνω του 100% του ανοίγματος σε συνδυασμό με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα 1 για τον πιστωτικό κίνδυνο), ή
- β) η εφαρμογή των ελάχιστων επιπέδων δεν είναι εύλογη σε αιτιολογημένες περιπτώσεις [π.χ. επίδραση έλξης (pulling effect) στα εξυπηρετούμενα ανοίγματα του οφειλέτη].

Η διαδικασία «συμμόρφωσης ή αιτιολόγησης» θα ακολουθείται από εποπτική αξιολόγηση των αποκλίσεων και των σχετικών αιτιολογήσεων. Η διαδικασία αυτή μπορεί να περιλαμβάνει μη επιτόπιες δραστηριότητες, όπως ειδικό εις βάθος έλεγχοι (deep dive) που διενεργούνται από την αντίστοιχη Μεικτή Εποπτική Ομάδα (ΜΕΟ),

⁶ Αυτές οι μειώσεις θα πρέπει να αναφέρονται στο πρότυπο κοινής πληροφόρησης (COREP) C01.00 στη σειρά 524 «(-) Πρόσθετες μειώσεις του κεφαλαίου CET1 λόγω του άρθρου 3 του CRR».

επιτόπιους ελέγχους ή και τα δύο. Τα πορίσματα της εποπτικής αξιολόγησης των αποκλίσεων θα λαμβάνονται υπόψη στη διαδικασία εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process – SREP) του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού και η μη συμμόρφωση μπορεί να οδηγήσει στη λήψη εποπτικών μέτρων δυνάμει των εποπτικών εξουσιών που καθορίζονται στα ευρωπαϊκά και εθνικά κανονιστικά πλαίσια.

3 Ορισμοί που ισχύουν στο παρόν συμπλήρωμα

3.1 Ορισμός των νέων ΜΕΑ και υπολογισμός παλαιότητας

Στο πλαίσιο του παρόντος συμπληρώματος, ως νέα ΜΕΑ νοούνται όλα εκείνα τα ανοίγματα που επαναταξινομούνται από εξυπηρετούμενα σε μη εξυπηρετούμενα σύμφωνα με τον ορισμό της EAT μετά την 1η Ιανουαρίου 2018, ανεξάρτητα από την ταξινόμηση στην οποία βρίσκονταν οποιαδήποτε στιγμή πριν από την ημερομηνία αυτή.

Στο παρόν συμπλήρωμα χρησιμοποιείται η έννοια της παλαιότητας των ΜΕΑ για την εφαρμογή των ελάχιστων επιπέδων. Υπό αυτήν την έννοια, ως παλαιότητα ΜΕΑ (NPE vintage) ορίζεται ο αριθμός ημερών (που μετατρέπονται σε έτη) από τη στιγμή που το άνοιγμα ταξινομείται ως μη εξυπηρετούμενο έως τη σχετική ημερομηνία υποβολής στοιχείων ή ημερομηνία αναφοράς, ανεξάρτητα από το γεγονός το οποίο προκάλεσε την ταξινόμηση ως ΜΕΑ. Επομένως, όσον αφορά τα ανοίγματα «αβέβαιης είσπραξης» και «σε καθυστέρηση» η παλαιότητα υπολογίζεται με τον ίδιο τρόπο. Όσον αφορά τα ανοίγματα «αβέβαιης είσπραξης» που μετατρέπονται σε ανοίγματα «σε καθυστέρηση», ο υπολογισμός συνεχίζεται και δεν ξεκινά από το μηδέν. Εάν ένα άνοιγμα ταξινομηθεί εκ νέου ως εξυπηρετούμενο σύμφωνα με τα εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα της EAT⁷, και λαμβανομένου επίσης υπόψη του κεφαλαίου 5 του εγγράφου κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ, η παλαιότητα ΜΕΑ θα υπολογίζεται από το μηδέν.

Τα ανοίγματα που έχουν ταξινομηθεί ως ΜΕΑ και εξυγιανθεί πριν από την 1η Ιανουαρίου 2018 τα οποία επαναταξινομούνται ως μη εξυπηρετούμενα μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως νέα ΜΕΑ για τους σκοπούς του παρόντος εγγράφου κατευθύνσεων και η παλαιότητα ΜΕΑ θα υπολογίζεται από το μηδέν.

3.2 Επιλέξιμη προστασία έναντι πιστωτικού κινδύνου για την εξασφάλιση ανοιγμάτων

Το παρόν συμπλήρωμα στηρίζεται σε αρχές προληπτικής εποπτείας για τον καθορισμό των κριτηρίων επιλεξιμότητας όσον αφορά την προστασία έναντι πιστωτικού κινδύνου που χρησιμοποιούνται για να προσδιοριστούν ποια μέρη των ΜΕΑ πρέπει να θεωρούνται εξασφαλισμένα ή ανεξασφάλιστα και, κατά συνέπεια, κατά πόσο θα πρέπει να εφαρμόζονται τα ελάχιστα επίπεδα προβλέψεων για τα εξασφαλισμένα ανοίγματα ή τα ελάχιστα επίπεδα προβλέψεων για τα ανεξασφάλιστα ανοίγματα. Αυτό βασίζεται στην αρχή ότι το καθεστώς προληπτικής εποπτείας

⁷ Final draft Implementing Technical Standards on forbearance and non-performing exposures (EBA ITS 2013/03)

πρέπει να αποκλίνει από τη λογιστική αντιμετώπιση αν η αντιμετώπιση αυτή δεν θεωρείται συνετή από τη σκοπιά της εποπτείας.

Για τους σκοπούς του παρόντος συμπληρώματος, τα παρακάτω είδη εξασφαλίσεων ή άλλες μορφές προστασίας έναντι πιστωτικού κινδύνου είναι επιλέξιμα για την πλήρη ή μερική εξασφάλιση των ΜΕΑ.

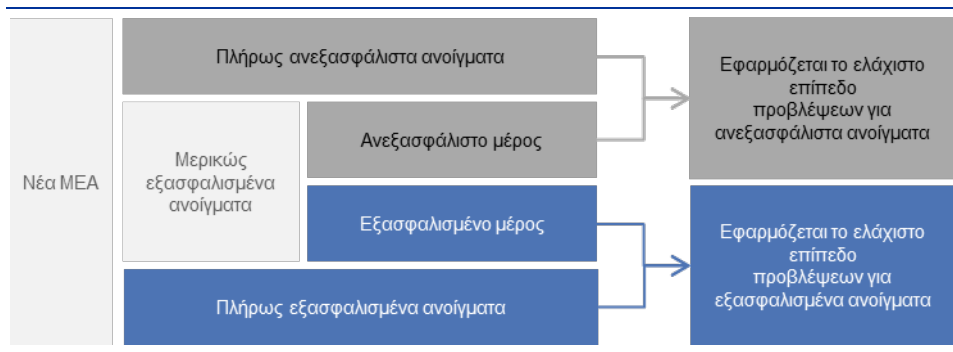
- α) Όλα τα είδη εξασφαλίσεων με ακίνητα. Η αποτίμηση της αξίας των ακινήτων θα πρέπει να διενεργείται σύμφωνα με το κεφάλαιο 7 του εγγράφου κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ.
- β) Άλλες αποδεκτές εξασφαλίσεις ή άλλες μορφές προστασίας έναντι πιστωτικού κινδύνου που πληρούν τα κριτήρια μείωσης πιστωτικού κινδύνου σύμφωνα με το τρίτο μέρος, τίτλος ΙΙ, κεφάλαιο 4 της CRR, ανεξάρτητα από το αν το ίδρυμα χρησιμοποιεί την τυποποιημένη μέθοδο ή τη μέθοδο εσωτερικών διαβαθμίσεων.

3.3 Ορισμός των εξασφαλισμένων και των ανεξασφάλιστων μερών των ΜΕΑ

Οι εποπτικές κατευθύνσεις που περιλαμβάνονται στο παρόν συμπλήρωμα κάνουν διάκριση μεταξύ των εξασφαλισμένων και των ανεξασφάλιστων (μερών των) ΜΕΑ όπως περιγράφεται παρακάτω.

Σχήμα 2

Συνδυασμός προσεγγίσεων για τα νέα ΜΕΑ που εμπίπτουν στο συμπλήρωμα

Πλήρως ανεξασφάλιστα ανοίγματα

Στο πλαίσιο του παρόντος συμπληρώματος, τα ΜΕΑ θεωρούνται πλήρως ανεξασφάλιστα αν δεν διαθέτουν προστασία έναντι πιστωτικού κινδύνου που να είναι επιλέξιμη σύμφωνα με την Ενότητα 3.2. Σε αυτά τα ανοίγματα θα πρέπει να εφαρμόζονται τα ελάχιστα επίπεδα προβλέψεων για ανεξασφάλιστα ανοίγματα που περιγράφονται με περισσότερες λεπτομέρειες στην Ενότητα 4.

Πλήρως εξασφαλισμένα ανοίγματα

Στο πλαίσιο του παρόντος συμπληρώματος, τα ΜΕΑ είναι πλήρως εξασφαλισμένα αν η προστασία έναντι πιστωτικού κινδύνου που είναι επιλέξιμη σύμφωνα με την Ενότητα 3.2 υπερβαίνει τις τρέχουσες χρησιμοποιηθείσες και ενδεχόμενες μη χρησιμοποιηθείσες πιστωτικές διευκολύνσεις του οφειλέτη. Σε αυτά τα ανοίγματα θα πρέπει να εφαρμόζονται τα ελάχιστα επίπεδα προβλέψεων για εξασφαλισμένα ανοίγματα.

Τα ελάχιστα επίπεδα ισχύουν για όλες τις χρησιμοποιηθείσες και μη χρησιμοποιηθείσες πιστωτικές διευκολύνσεις. Ωστόσο, οι μη χρησιμοποιηθείσες πιστωτικές διευκολύνσεις δεν χρειάζεται να λαμβάνονται υπόψη αν μπορεί να ακυρωθούν άνευ όρων ανά πάσα στιγμή και χωρίς προειδοποίηση.

Σύμφωνα με τις οδηγίες χρηματοοικονομικής πληροφόρησης (FINREP) που ορίζονται στο Παράρτημα V⁸ υπό τον τίτλο «Ληφθείσες εξασφαλίσεις και εγγυήσεις», οι αξίες των εξασφαλίσεων που χρησιμοποιεί η τράπεζα θα πρέπει να αντιστοιχούν στην αξία της εξασφάλισης που αναφέρεται για το άνοιγμα, από τις οποίες αφαιρείται η αξία εξασφάλισης ή άλλης προστασίας έναντι πιστωτικού κινδύνου που δεν είναι επιλέξιμη για τους σκοπούς του παρόντος συμπληρώματος (βλ. Ενότητα 3.2). Όσον αφορά την αποτίμηση αξίας ακινήτων, οι τράπεζες θα πρέπει να συμμορφώνονται πλήρως με τα κριτήρια που ορίζονται στο Κεφάλαιο 7 του εγγράφου κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ, συμπεριλαμβανομένων των επαρκώς συνετών περικοπών αποτίμησης ή προσαρμογών.

Μερικώς εξασφαλισμένα ανοίγματα

Απαιτείται συνδυασμός προσεγγίσεων για ΜΕΑ τα οποία είναι εν μέρει εξασφαλισμένα (δηλ. η αξία της προστασίας έναντι πιστωτικού κινδύνου που είναι επιλέξιμη σύμφωνα με την Ενότητα 3.2 δεν υπερβαίνει τις τρέχουσες χρησιμοποιηθείσες και ενδεχόμενες μη χρησιμοποιηθείσες πιστωτικές διευκολύνσεις). Μόλις η τράπεζα καθορίσει την αξία της προστασίας της έναντι πιστωτικού κινδύνου, το άνοιγμα θα πρέπει να χωριστεί στα ακόλουθα δύο στοιχεία.

1. **Εξασφαλισμένο μέρος:** Προκειμένου να καθοριστεί το εξασφαλισμένο μέρος των ΜΕΑ, η τράπεζα αποτιμά την αξία της προστασίας έναντι πιστωτικού κινδύνου όπως περιγράφεται παραπάνω για τα πλήρως εξασφαλισμένα ανοίγματα. Στο εξασφαλισμένο μέρος θα πρέπει να εφαρμόζονται τα ελάχιστα επίπεδα προβλέψεων για τα εξασφαλισμένα ανοίγματα.
2. **Ανεξασφάλιστο μέρος:** Το ανεξασφάλιστο μέρος θα ισούται με τις αρχικές χρησιμοποιηθείσες και ενδεχόμενες μη χρησιμοποιηθείσες πιστωτικές διευκολύνσεις μείον το εξασφαλισμένο μέρος του ανοίγματος. Στο ανεξασφάλιστο μέρος θα πρέπει να εφαρμόζονται τα ελάχιστα επίπεδα προβλέψεων για τα ανεξασφάλιστα ανοίγματα.

⁸ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2017/1443 της Επιτροπής της 29ης Ιουνίου 2017 για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 680/2014.

Για τα πλήρως και τα μερικώς εξασφαλισμένα ανοίγματα, η αξία των εξασφαλίσεων θα πρέπει να εξετάζεται τακτικά σύμφωνα με το έγγραφο κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ και τυχόν αλλαγές θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη εγκαίρως για τους σκοπούς του σχηματισμού των ελάχιστων επιπέδων προληπτικών προβλέψεων. Δεδομένου του εγγενούς κινδύνου εκτέλεσης κατά τη ρευστοποίηση της αξίας της εξασφάλισης, οι τράπεζες θα πρέπει να εξετάζουν πολύ προσεκτικά περιπτώσεις κατά τις οποίες το εξασφαλισμένο μέρος του ανοίγματος αυξάνεται με την πάροδο του χρόνου. Τέτοιες περιπτώσεις θα πρέπει να στηρίζονται σε ισχυρά στοιχεία που να αποδεικνύουν τη διατηρησιμότητα της αύξησης των αποτιμήσεων, όπως περιγράφεται επίσης στο έγγραφο κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ όσον αφορά τα ακίνητα.

4 Ελάχιστα επίπεδα προληπτικών προβλέψεων

4.1 Κατηγορίες ελάχιστων επιπέδων προληπτικών προβλέψεων

Ελάχιστα επίπεδα προβλέψεων για τα ανεξασφάλιστα ανοίγματα

Τα πλήρως ανεξασφάλιστα ΜΕΑ και το ανεξασφάλιστο μέρος των μερικώς εξασφαλισμένων ΜΕΑ υπόκεινται στα ελάχιστα επίπεδα προβλέψεων για τα ανεξασφάλιστα ανοίγματα όπως ορίζεται στην Ενότητα 4.2.

Ελάχιστα επίπεδα προβλέψεων για τα εξασφαλισμένα ανοίγματα

Ως μέρος του πλαισίου προληπτικής εποπτείας, μια τράπεζα πρέπει να είναι σε θέση να ρευστοποιεί την εξασφάλισή της εγκαίρως. Εάν η εξασφάλιση δεν έχει ρευστοποιηθεί έπειτα από περίοδο πολλών ετών από την ημερομηνία κατά την οποία το υφιστάμενο άνοιγμα ταξινομήθηκε ως μη εξυπηρετούμενο, η εξασφάλιση θεωρείται αναποτελεσματική και έτσι το άνοιγμα αντιμετωπίζεται ως ανεξασφάλιστο από τη σκοπιά της προληπτικής εποπτείας. Αυτό σημαίνει ότι έπειτα από επτά έτη ζητείται η πλήρης κάλυψη μέσω προληπτικών προβλέψεων όπως ορίζεται στην Ενότητα 4.2. Δεν έχει σημασία αν οι καθυστερήσεις στη ρευστοποίηση της ασφάλειας οφείλονται σε λόγους πέραν του ελέγχου της τράπεζας (π.χ. χρονικό διάστημα που απαιτείται για την ολοκλήρωση των νομικών διαδικασιών).

Στο πλαίσιο αυτά, τα πλήρως εξασφαλισμένα ανοίγματα και το εξασφαλισμένο μέρος των μερικώς εξασφαλισμένων ανοιγμάτων υπόκεινται στα ελάχιστα επίπεδα προβλέψεων για εξασφαλισμένα ανοίγματα.

Ας σημειωθεί ότι τα στοιχεία ενεργητικού υπό κατάσχεση δεν εμπίπτουν επί του παρόντος στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος συμπληρώματος. Ωστόσο, όσον αφορά την αποτίμηση αξίας των στοιχείων ενεργητικού υπό κατάσχεση, οι τράπεζες θα πρέπει να συμμορφώνονται πλήρως με τα κριτήρια που ορίζονται στην Ενότητα 7.5 του εγγράφου κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ, συμπεριλαμβανομένων των επαρκώς συνετών περικοπών αποτίμησης ή προσαρμογών. Επιπλέον, το Παράρτημα 7 του εγγράφου κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ περιέχει επίσης σαφείς συστάσεις για την υποβολή και δημοσιοποίηση στοιχείων που αφορούν τα στοιχεία ενεργητικού υπό κατάσχεση, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης κατά παλαιότητα.

4.2 Βαθμονόμηση

Όλες οι τράπεζες θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα επίπεδα προληπτικών προβλέψεων για τα νέα ΜΕΑ, όπως ορίζονται παραπάνω, μετρώνται με βάση τον πίνακα παρακάτω.

	Ανεξασφάλιστο μέρος	Εξασφαλισμένο μέρος
Έπειτα από δύο έτη παλαιότητας	100%	
Έπειτα από επτά έτη παλαιότητας		100%

Η εφαρμογή των ελάχιστων επιπέδων δεν θα πρέπει να προκαλεί απότομες επιδράσεις· αντιθέτως, η εφαρμογή από τις τράπεζες θα πρέπει να γίνεται με έναν κατάλληλο σταδιακό τρόπο από τη στιγμή της ταξινόμησης των ανοιγμάτων ως ΜΕΑ έως τη στιγμή κατά την οποία αναμένεται επίπεδο προληπτικών προβλέψεων 100%. Για τα εξασφαλισμένα ανοίγματα, οι τράπεζες θα πρέπει επομένως να ακολουθούν τουλάχιστον γραμμική πορεία για τα ελάχιστα επίπεδα προβλέψεων, φθάνοντας σταδιακά στο 100% στη διάρκεια των επτά ετών.

Τα ελάχιστα επίπεδα δεν πρέπει να εκλαμβάνονται ως ένα χρονοδιάγραμμα βέλτιστης πρακτικής για τον σχηματισμό προβλέψεων, αλλά μάλλον ως ένα εποπτικό εργαλείο για την αντιμετώπιση ακραίων περιπτώσεων προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι τράπεζες δεν συσσωρεύουν παλαιά ΜΕΑ που καλύπτονται από ανεπαρκείς προβλέψεις. Επομένως, οι τράπεζες θα πρέπει να συνεχίζουν να εγγράφουν λογιστικές προβλέψεις σύμφωνα με την αξιολόγησή τους και τις υφιστάμενες λογιστικές αρχές· έτσι, στην πλειονότητα των περιπτώσεων, δεν θα ασκείται καμία επίδραση από την εφαρμογή των ελάχιστων επιπέδων προληπτικών προβλέψεων.

5 Υποβολή αναφορών στην εποπτική αρχή και δημοσιοποίηση στοιχείων

Όλες οι τράπεζες θα πρέπει να αναφέρουν στις οικείες ΜΕΟ, τουλάχιστον ετησίως, τα επίπεδα κάλυψης ανά παλαιότητα των ΜΕΑ, όσον αφορά τα νέα ανοίγματα που ταξινομούνται ως ΜΕΑ μετά την 1η Ιανουαρίου 2018. Στο πλαίσιο αυτό, οι αποκλίσεις από τα ελάχιστα επίπεδα προληπτικών προβλέψεων όπως περιγράφονται στο παρόν συμπλήρωμα πρέπει να εξηγούνται δεόντως. Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με αυτήν την διαδικασία, καθώς και τα σχετικά υποδείγματα, θα παρέχονται από τις ΜΕΟ στις τράπεζες αρκετά νωρίτερα.

Επιπλέον, σύμφωνα με τις συστάσεις που περιέχονται στο Παράρτημα 7 του εγγράφου κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ, η δημοσιοποίηση στοιχείων όσον αφορά την κάλυψη ΜΕΑ ανά παλαιότητα - και επομένως ο βαθμός ευθυγράμμισης με το παρόν συμπλήρωμα - αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο με το οποίο οι τράπεζες μπορούν να κοινοποιούν με περιεκτικό τρόπο τα οικεία προφίλ πιστωτικού κινδύνου στους συμμετέχοντες στην αγορά.

© Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, 2017

Ταχυδρομική διεύθυνση 60640 Frankfurt am Main, Germany
Τηλέφωνο +49 69 1344 0
Δικτυακός τόπος www.ecb.europa.eu

Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος. Επιτρέπεται η αναπαραγωγή για εκπαιδευτικούς και μη εμπορικούς σκοπούς, εφόσον αναφέρεται η πηγή.